

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011), članka 4. i članka. 73. Zakona o nadzoru prometa robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava (Narodne novine, broj 80/2013), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____2014. godine donijela

O D L U K U

o izmjenama i dopuni Odluke o donošenju popisa robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava

I.

U Odluci o donošenju popisa robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava (Narodne novine, broj 101/2013) iza točke I. dodaje se točka I. a koja glasi:

„I. a

Ovom se Odlukom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose slijedeće direktive:

1. Direktiva 2009/43/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za prijenos obrambenih proizvoda unutar Zajednice (SL L 146, 10. 6. 2009.);
2. Direktiva Komisije 2012/47/EU od 14. prosinca 2012. o izmjeni Direktive 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o popisu obrambenih proizvoda (SL L 31, 31. 1. 2013.);
3. Direktiva Komisije 2014/18/EU od 29. siječnja 2014. godine o izmjeni Direktive 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o popisu obrambenih proizvoda (SL L 40/20,11.2.2014.).“.

II.

U točki II. Popis obrambenih proizvoda iz Priloga II. zamjenjuje se novim Popisom obrambenih proizvoda.

III.

U točki III. riječi: „Državni ured za trgovinsku politiku“, zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.“.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KLASA:

UR BROJ:

Zagreb,

Predsjednik

Zoran Milanović

O B R A Z L O Ź E N J E

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o donošenju popisa robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava (Narodne novine, broj 101/2013 u daljnjem tekstu: Odluka), kao zakonodavnim okvirom, usklađuje se Popis robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava zahtjevima Europske komisije, Direktivi 2014/18/EU od 29. siječnja 2014., slijedom čega je bilo nužno prići izmijeni predmetnog Popisa sukladno točki II. Odluke.

Cilj donošenja ove Odluke je da se do 12. svibnja 2014. godine u hrvatsko zakonodavstvo prenese Direktiva Komisije 2014/18/EU od 29. siječnja 2014. godine o izmjeni Direktive 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa obrambenih proizvoda.

Slijedom navedenog predmetna Odluka uvrštena je u Program Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2014. godinu.

Vodeći računa o nužnoj transparentnosti i dostupnosti cjelovitog teksta Odluke o donošenju popisa robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava i iz naprijed navedenih razloga, predlagatelj predlaže Vladi Republike Hrvatske donošenje Odluke o izmjenama i dopuni Odluke o donošenju popisa robe vojne namjene, obrambenih proizvoda i nevojnih ubojnih sredstava u dijelu Priloga II. Popisa obrambenih proizvoda kojim će se do sada važeći Popis obrambenih proizvoda u cijelosti zamijeniti novim.

Ujedno ovom Odlukom izvršeno je usklađenje nomotehničkog izričaja u točki III. iste, a vezano uz nadležnost izdavanja dozvola za izvoz robe s dvojnomo namjenom.

Slijedom navedenog predlaže se usvajanje ove Odluke.

Prilog II.

POPIS OBRAMBENIH PROIZVODA

Napomena 1.: Pojmovi u ,navodnicima' definirani su pojmovi. Odnose se na ,Definicije pojmova navedene u popisu' priloženom ovom popisu.

Napomena 2.: U nekim slučajevima kemikalije su navedene imenom i CAS brojem. Popis se odnosi na kemikalije iste strukturalne formule (uključujući hidrate) bez obzira na ime ili CAS broj. CAS brojevi prikazani su kako bi se lakše identificirala određena kemikalija bez obzira na nomenklaturu. CAS brojevi ne mogu se rabiti kao jedino sredstvo identifikacije jer neki oblici navedenih kemikalija imaju drukčije CAS brojeve, a i smjese koje sadržavaju navedenu kemikaliju mogu također imati druge CAS brojeve.

ML1 Oružje s glatkom cijevi kalibra manjeg od 20 mm, ostalo naoružanje i automatsko oružje kalibra 12,7 mm (kalibra 0,50 inča) ili manjeg i pribor kako slijedi te za njih posebno namijenjene komponente:

Napomena: ML1 se ne odnosi na:

a. oružje koje je posebno namijenjeno za ispaljivanje tzv. lažnog streljiva te koje ne može ispaliti projektil;

b. oružje posebno namijenjeno lansiranju projektila na daljinama do 500 metara bez eksplozivnog punjenja ili komunikacijske povezanosti;

c. oružje koje ispaljuje streljivo s rubnim paljenjem i koje nije potpuno automatsko.

a. puške i kombinirano oružje, ručno vatreno oružje, strojnice, kratke strojnice i višecjevno oružje;

Napomena: ML1.a.ne uključuje sljedeće:

a. puške i kombinirano oružje proizvedeno prije 1938.;

b. reprodukcije pušaka i kombinirano oružje čiji su originali proizvedeni prije 1890.;

c. ručno vatreno oružje, višecjevno oružje i strojnice proizvedene prije 1890. i njihove reprodukcije.

b. oružje s glatkom cijevi, kako slijedi:

1. oružje s glatkom cijevi posebno namijenjeno vojnoj uporabi;

2. ostalo oružje s glatkom cijevi kako slijedi:

a. potpuno automatsko;

b. poluautomatsko ili s kliznim mehanizmom punjenja (pumperice);

Napomena: ML1.b.ne uključuje sljedeće:

a. oružje s kratkom cijevi proizvedeno prije 1938.;

b. reprodukcije oružja s kratkom cijevi čiji su originali proizvedeni prije 1890.;

c. oružje s kratkom cijevi koje se rabi za lov ili sport. To oružje ne smije biti posebno namijenjeno vojnoj uporabi niti smije biti automatsko;

ML1 b. 2. Napomena: (nastavak)

d. oružje s glatkom cijevi posebno izrađeno za:

1. ubijanje domaćih životinja;
2. uspavljivanje životinja;
3. seizmička testiranja;
4. ispaljivanje industrijskih projektila; ili
5. improvizirani eksplozivni uređaji (IED).

Važna napomena: Za sredstva za onesposobljavanje vidjeti ML4 i stavku 1A006 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

c. oružja koja rabe streljivo bez čahure;

d. odvojivi spremnici za streljivo, prigušivači pucnja ili moderatori, posebni dodaci za montiranje na pušku, optički ciljnici za oružje i prigušivači bljeska za oružja navedena u ML1.a., ML1.b. ili ML1.c.

Napomena: ML1.d. se ne odnosi na optičke ciljnice za oružje bez elektroničkog procesuiranja slike te ciljnice s četverostrukim ili manjim povećanjem, pod uvjetom da nisu specijalno izrađeni ili modificirani za vojnu uporabu.

ML2 Oružja s glatkom cijevi kalibra od najmanje 20 mm, ostala oružja ili naoružanje kalibra većeg od 12,7 mm (kalibra 0,50 inča), bacači i pribor kako slijedi te za njih posebno namijenjene komponente:

a. oružje, haubice, topovi, minobacači, protuoklopno oružje, lanseri raketa, vojni bacači plamena, puške, netrajno oružje, oružje s glatkom cijevi te za njih namijenjene naprave za smanjenje otkrivanja položaja;

Napomena 1.: ML2.a. uključuje ubrizgavače, mjerne naprave, spremnike te ostale komponente posebno namijenjene za uporabu s tekućim pokretačkim punjenjima za bilo koji dio opreme naveden u ML2.a.

Napomena 2.: ML2.a. se ne odnosi na oružje kao što su:

- a. puške, oružje s glatkom cijevi i kombinirano oružje proizvedeno prije 1938.;
- b. reprodukcije pušaka, oružje s glatkom cijevi i kombinirano oružje čiji su originalni proizvedeni prije 1890.;
- c. oružje, haubice, topovi i minobacači proizvedeni prije 1890.;
- d. oružje s kratkom cijevi koje se rabi za lov ili sport. To oružje ne smije biti posebno namijenjeno vojnoj uporabi niti smije biti automatsko;

e. oružje s glatkom cijevi posebno izrađeno za:

1. ubijanje domaćih životinja;
2. uspavljivanje životinja;
3. seizmička testiranja;
4. ispaljivanje industrijskih projektila; ili

ML2 a. Napomena 2.: e. (nastavak)

5. improvizirani eksplozivni uređaji (IED);

Važna napomena: Za sredstva za onesposobljavanje vidjeti ML4 i stavku 1A006 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

f. ručni lanseri projektila posebno izrađeni za izbacivanje projektila bez eksplozivnog punjenja ili komunikacijske povezanosti, na daljini od najviše 500 m;

b. dimni, plinski i pirotehnički bacači ili generatori posebno namijenjeni ili modificirani za vojnu uporabu;

Napomena: ML2.b. se ne odnosi na signalne pištolje.

c. ciljnici za oružje i nosači ciljnika za oružje koji:

1. su posebno namijenjeni vojnoj uporabi; i

2. su posebno namijenjeni za oružje navedeno u ML2.a.;

d. postolja i odvojivi spremnici za streljivo posebno izrađeni za oružje navedeno u ML2.a.

ML3 Streljivo i upaljači za streljivo, kako slijedi, te za njih posebno namijenjene komponente:

a. streljivo za oružje navedeno u ML1, ML2 ili ML12;

b. naprave za podešavanja upaljača za streljivo navedeno u ML3.a.

Napomena 1.: ML3 uključuje sljedeće posebno namijenjene komponente:

a. metalne ili plastične komponente kao što su nakovnji kapisle, košuljice zrna, članci redenika, vodeći prsteni i metalni dijelovi streljiva;

b. sigurnosne i oružne naprave, upaljače, senzore i inicijalne naprave;

c. energetska punjenja za jednokratno ispaljenje;

d. sagorljive čahure za punjenje;

e. kazetno streljivo, uključujući bombice, mine i projektele navođene na cilj.

Napomena 2.: ML3.a. se ne odnosi na streljivo čija je čahura zatvorena bez projektila (tzv. prazna zvijezda) kao ni tzv. slijepo streljivo s probušenom komorom za barut.

Napomena 3.: ML3.a. se ne odnosi na patrone posebno namijenjene za jednu od sljedećih svrha:

a. signalizacija;

b. tjeranje ptica; ili

c. paljenje fitilja na naftnim bušotinama.

ML4 Bombe, torpeda, rakete, projektili, ostale eksplozivne naprave i punjenja kao i pripadajuća oprema i pribor, kako slijedi, posebno namijenjena vojnoj uporabi kao i komponente posebno namijenjene za navedeno:

Važna napomena 1.: Za opremu za navođenje i navigaciju vidjeti ML11.

Važna napomena 2.: Za sustave za zaštitu aviona od raketa (AMPS) vidjeti ML4.c.HR

ML4 (nastavak)

a. bombe, torpeda, granate, dimni spremnici, rakete, mine, rakete, dubinska (protupodmornička) punjenja, punjenja za rušenje kao i oprema za uništavanje, „pirotehničke“ naprave, patrone i simulatori (npr. oprema koja simulira karakteristike bilo kojeg od tih sredstava), posebno namijenjeni vojnoj uporabi;

Napomena: ML4.a. uključuje:

a. dimne granate, zapaljive bombe i eksplozivne naprave;

b. sapnice raketnih projektila i vrhove projektila na letjelicama koje imaju mogućnost povratka u atmosferu.

b. oprema koja:

1. je posebno namijenjena vojnoj uporabi; i

2. je posebno izrađena za ,aktivnosti' koje su povezane sa sljedećim:

- a. stavkama koje podliježu kontroli po ML4.a.; ili
- b. improviziranim eksplozivnim uređajima (IED).

Tehnička napomena:

Za potrebe ML4.b.2. ,aktivnosti' se odnose na rukovanje, ispaljivanje, polaganje, nadzor, pražnjenje, detonaciju, aktiviranje, električno napajanje s jednokratnim radnim učinkom, zavaravanje, ometanje, odstranjivanje, otkrivanje, smetanje ili zbrinjavanje.

Napomena 1.: ML4.a. uključuje:

- a. mobilnu opremu za pretvaranje plina u tekuće stanje koja po danu može proizvesti 1 000 kg ili više plina u tekućem stanju;
- b. ploveći električni provodni kabel za čišćenje magnetskih mina.
- c. sustavi za zaštitu aviona od raketa (AMPS).

Napomena: ML4.c. ne uključuje AMPS-ove koji imaju:

a. bilo koji od sljedećih senzora za upozorenje na prisutnost raketa:

- 1. pasivne senzore s vršnim odzivom između 100 i 400 nm; ili
- 2. aktivne pulsirajuće Dopplerove senzore za upozorenje na rakete;

b. sustave za stvaranje protumjera;

c. baklje za ometanje raketa zemlja-zrak koje imaju i vidljiv i infracrveni trag; i

d. koji su instalirani na ,civilnim zrakoplovima' i kod kojih:

1. je AMPS u funkciji samo na specifičnim ,civilnim zrakoplovima' na kojima je instaliran posebni AMPS, i za koji je izdan jedan od sljedećih dokumenata:

a. civilna potvrda; ili

ML4 c. Napomena d. 1. (nastavak)

b. odgovarajući dokument koji priznaje Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (ICAO);

2. AMPS-ovi rabe zaštitu za sprečavanje neautoriziranog pristupa ,softveru'; i

3. AMPS-ovi uključuju aktivni mehanizam koji onemogućuje funkciju sustava u slučaju njegova skidanja s ,civilnog zrakoplova' na koji je instaliran.

ML5 Kontrola paljbe i odgovarajuća oprema za uzbunjivanje i upozoravanje, kao i srodni sustavi, oprema za testiranje, uciljavanje i protumjere, kako slijedi, posebno namijenjena vojnoj uporabi, te komponente i pribor posebno namijenjeni za gore navedeno:

- a. ciljnici oružja, računala za bombardiranje, sustavi za usmjeravanje oružja i sustavi za upravljanje paljbom;
- b. sustavi za određivanje položaja cilja, označivanje, određivanje daljine do cilja, promatranje ili praćenje; oprema za detekciju, prikupljanje podataka, prepoznavanje ili identifikaciju; te oprema za ugradnju senzora;
- c. oprema za protuelektronsko djelovanje namijenjena sredstvima navedenima u ML5.a. ili ML5.b.;

Napomena: Za potrebe ML5.c., oprema za protuelektronsko djelovanje uključuje i opremu za otkrivanje.

d. oprema za testiranje na terenu ili uciljavanje, posebno namijenjena sredstvima navedenim u ML5.a., ML5.b. ili ML5.c.

ML6 Kopnena vozila i komponente, kako slijedi:

Važna napomena: Za opremu za navođenje i navigaciju, vidjeti ML11.

a. kopnena vozila i njihove komponente, posebno izrađena ili modificirana za vojnu uporabu; *Za potrebe ML6.a. termin kopnena vozila uključuje i prikolice.*

b. ostala kopnena vozila i komponente, kako slijedi:

1. vozila koja:

a. su proizvedena ili opremljena materijalima ili komponentama koji pružaju balističku zaštitu razine III (sukladno normi NIJ 0108.01 iz rujna 1985. ili usporedivoj nacionalnoj normi) ili veću;

b. imaju transmisiju koja omogućava istovremeni pogon na prednjim i na stražnjim kotačima uključujući vozila koja radi veće nosivosti imaju dodatne kotače bez obzira na to jesu li oni s pogonom ili ne;

c. imaju bruto masu vozila (GVWR) veću od 4 500 kg; i

d. su izrađena ili modificirana za vožnju izvan putova;

2. komponente koje:

a. su posebno namijenjene za vozila navedena u ML6.b.1.; i

b. pružaju balističku zaštitu razine III (sukladno normi NIJ 0108.01 iz rujna 1985. ili usporedivoj nacionalnoj normi) ili veću.

Važna napomena: Vidjeti i ML13.a.

ML6 (nastavak)

Napomena 1.: ML6.a. uključuje:

a. tenkove i ostala vojna naoružana vozila i vojna vozila koja su opremljena nosačima za naoružanje ili opremom za postavljanje mina ili lansiranje projektila navedena u ML4;

b. oklopljena vozila;

c. amfibijska vozila i vozila za prelaženje dubokih vodenih površina;

d. vozila za izvlačenje i vozila za vuču ili prijevoz streljiva ili sustava oružja kao i s tim povezanu opremu za rukovanje tovarom.

Napomena 2.: Modifikacija kopnenog vozila za vojnu uporabu navedenog u ML6.a. podrazumijeva strukturalnu, električnu ili mehaničku promjenu koja uključuje najmanje jednu komponentu posebno namijenjenu vojnoj uporabi. Te komponente uključuju:

a. oplatu zrakom punjenih guma koja je posebno namijenjena za pružanje zaštite od metaka te za vožnju i kad su prazne;

b. oklopnu zaštitu vitalnih dijelova (npr. spremnika goriva ili kabine vozila);

c. posebna ojačanja ili nosače oružja;

d. svjetla za noćnu vožnju.

Napomena 3.: ML6 se ne odnosi na civilna vozila izrađena ili modificirana za prijevoz novca ili vrijednosti.

Napomena 4.: ML6. se ne odnosi na vozila koja:

a. su proizvedena prije 1946.;

b. ne uključuju robu navedenu u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a proizvedenu nakon 1945. osim reprodukcija originalnih komponenti ili pribora za vozilo; i

c. ne uključuju oružja navedena u ML1, ML2 ili ML4, osim ako su neupotrebljiva i ako s njima nije moguće ispaljivati projekte.

ML7 Kemijski i biološki toksični agensi, ,agensi za kontrolu nemira', radioaktivni materijali, s tim povezana oprema, komponente i materijali, kako slijedi:

a. biološki agensi i radioaktivni materijali ,prilagođeni uporabi u ratu' za uništenje ljudi i životinja, opreme, usjeva ili okoliša;

b. agensi za kemijsko ratovanje uključujući:

1. nervne agense za kemijsko ratovanje:

a. O-alkil (jednak ili manji od C 10 uključujući cikloalkil), alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) – fosfonofluoridati, kao što su:

sarin (GB): O-izopropil metilfosfonofluoridat (CAS 107-44-8); i

soman (GD): O-pinakolil metilfosfonofluoridat (CAS 96-64-0);

b. O-alkil (jednak ili manji od C 10 , uključujući cikloalkil) N,N-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosforoamidocijanidati, kao što je:

gabun (GA): O-etil N, N-dimetilfosforamidocijanidat (CAS 77-81-6);

ML7 b. 1. (nastavak)

c. O-alkil (H ili jednak ili manji od C 10 uključujući cikloalkil) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfonotiolati i odgovarajuće alkalirane i protonirane soli, kao što je:

VX: O-etil S-2-diizopropilaminoetil metil fosfonotiolat (CAS 50782-69-9);

2. kožni agensi za kemijsko ratovanje:

a. sumporni otrovi kao što su:

1. 2-kloroetilklorometilsulfid (CAS 2625-76-5);

2. bis (2-kloroetil) sulfid (CAS 505-60-2);

3. bis (2-kloroetiltio) metan (CAS 63869-13-6);

4. 1,2-bis (2-kloroetiltio) etan (CAS 3563-36-8);

5. 1,3-bis (2-kloroetiltio) -n-propan (CAS 63905-10-2);

6. 1,4-bis (2-kloroetiltio) -n-butan (CAS 142868-93-7);

7. 1,5-bis (2-kloroetiltio) -n-pentan (CAS 142868-94-8);

8. bis (2-kloroetiltiometil) eter (CAS 63918-90-1);

9. bis (2-kloroetiltioetil) eter (CAS 63918-89-8);

b. luiziti, kao što su:

1. 2-klorovinildikloroarsin (CAS 541-25-3);

2. tris (2-klorovinil) arsin (CAS 40334-70-1);

3. bis (2-klorovinil) kloroarsin (CAS 40334-69-8);

c. dušični otrovi kao što su:

1. HN1: bis (2-kloroetil) etilamin (CAS 538-07-8);

2. HN2: bis (2-kloroetil) metilamin (CAS 51-75-2);

3. HN3: tris (2-kloroetil) amin (CAS 555-77-1);

3. agensi za onesposobljavanje u kemijskom ratovanju kao što je:

a. 3-kvinuclidinil benzilat (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. defolijanti namijenjeni kemijskom ratovanju kao što je:

a. butil 2-kloro-4-fluorofenoksiacetat (LNF);

b. 2,4,5-triklorofenoksiocetna kiselina (CAS 93-76-5) pomiješana s 2,4-diklorofenoksiocetnom kiselinom (CAS 94-75-7) (narančasti agens (CAS 39277-47-9)); HR 11.2.2014.

ML7 (nastavak)

c. binarni prekursori i ključni prekursori namijenjeni kemijskom ratovanju kako slijedi:

1. alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfonil difluoridi kao što je:

DF: metil fosfonildifluorid (CAS 676-99-3);

2. O-alkil (H ili jednak ili manji od C 10 uključujući cikloalkil) O-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfoniti i odgovarajuće alkilirane i protonirane soli, kao što je:

QL: O-etil-2-di-izopropilaminoetil metilfosfonit (CAS 57856-11-8);

3. klorosarin: O-izopropil metilfosfonokloridat (CAS 1445-76-7);

4. klorosoman: O-pinakolil metilfosfonokloridat (CAS 7040-57-5);

d. ,agensi za suzbijanje nereda', aktivne sastavne kemikalije i njihove kombinacije uključujući:

1. α -bromobenzenacetonitril, (bromobenzil cijanid) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. [(2-klorofenil) metilen] propanedinitril, (o-klorobenzilidenemalononitril (o-klorobenzalmalononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);

3. 2-kloro-1-feniletanon, fenilacil kloridom (ω -kloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. dibenz-(b,f)-1,4-oksazefin (CR) (CAS 257-07-8);

5. 10-kloro-5,10-dihidrofenasazin, (fenarsazin klorid), (adamsit), (DM) (CAS 578-94-9);

6. N-nonanoilmorfolinom, (MPA) (CSA 5299-64-9);

Napomena 1.: ML7.d. se ne odnosi na suzavce ili ,agense za suzbijanje nereda' koji su pojedinačno pakirani u svrhu osobne samoobrane.

Napomena 2.: ML7.d. se ne odnosi na aktivne sastavne kemikalije i njihove kombinacije identificirane i pakirane za proizvodnju hrane ili medicinske svrhe.

e. oprema posebno izrađena ili modificirana za vojnu uporabu, posebno izrađena ili modificirana za raspršivanje bilo čega od dolje navedenog, i za nju posebno namijenjene komponente:

1. materijali ili agensi navedeni u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d.; ili

2. agensi za kemijsko ratovanje načinjeni od prekursora navedeni u ML7.c.;

f. oprema za zaštitu i dekontaminaciju, posebno izrađena ili modificirana za vojnu uporabu, komponente i kemijske smjese kako slijedi:

1. oprema posebno izrađena ili modificirana za obranu od materijala navedenih u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d. i za nju posebno namijenjene komponente;

2. oprema posebno izrađena ili modificirana za dekontaminaciju objekata kontaminiranih materijalima navedenima u ML7.a. ili ML7.b. i za nju posebno namijenjene komponente;

3. kemijske smjese posebno razvijene ili formulirane za dekontaminaciju objekata kontaminiranih materijalima navedenima u ML7.a. ili ML7.b.;

ML7 f. (nastavak)

Napomena: ML7.f.1. uključuje:

a. rashladne jedinice posebno izrađene ili modificirane za nuklearno, biološko ili kemijsko filtriranje;

b. zaštitnu odjeću.

Važna napomena: Za civilne zaštitne maske, zaštitnu i dekontaminacijsku opremu vidjeti i 1A004 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

g. oprema, posebno izrađena ili modificirana za vojnu uporabu, izrađena ili modificirana za pronalaženje ili identifikaciju materijala navedenih u ML7.a., ML7.b. ili ML7.d., i za nju posebno namijenjene komponente;

Napomena: ML7.g. se ne odnosi na dozimetre za osobnu dozimetriju.

Važna napomena: Vidjeti i 1A004 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

h. ,biopolimeri' posebno izrađeni ili prerađeni za otkrivanje ili identifikaciju agenasa za kemijsko ratovanje navedenih u ML7.b. i kultura posebnih stanica koje se rabe za njihovu proizvodnju;

i. ,biokatalizatori' za dekontaminaciju ili razgradnju agenasa za kemijsko ratovanje i njihovi biološki sustavi kako slijedi:

1. ,biokatalizatori' posebno izrađeni za dekontaminaciju ili raspadanje agenasa za kemijsko ratovanje koji podliježu kontroli po ML7.b. koji su rezultat usmjerene laboratorijske selekcije ili genetske manipulacije biološkim sustavima;

2. biološki sustavi koji sadržavaju genetske informacije koje su specifične za proizvodnju ,biokatalizatora' navedenih u ML7.i.1., kako slijedi:

a. ,ekspresioni vektori';

b. virusi;

c. kulture stanica.

Napomena 1.: ML7.b. i ML7.d. ne odnosi se na sljedeće:

a. cijanogen klorid (CAS 506-77-4). Vidjeti 1C450.a.5. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom;

b. cijanovodičnu kiselinu (CAS 74-90-8);

c. klor (CAS 7782-50-5);

d. karbonil klorid (fosgen) (CAS 75-44-5). Vidjeti 1C450.a.4. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom;

e. difosgen (triklorometil-kloroformat) (CAS 503-38-8);

f. ne upotrebljava se od 2004.;

g. ksilil bromid, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

h. benzil bromid (CAS 100-39-0);

i. benzil jodid (CAS 620-05-3);

ML7 Napomena 1.: (nastavak)

j. bromo aceton (CAS 598-31-2);

k. cijanogen bromid (CAS 506-68-3);

l. bromo metiletileteton (CAS 816-40-0);

m. kloro aceton (CAS 78-95-5);

n. etil jodoacetat (CAS 623-48-3);

o. jodo aceton (CAS 3019-04-3);

p. kloropikrin (CAS 76-06-2). Vidjeti 1C450.a.7. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom. Napomena 2.: Kulture stanice i biološki sustavi navedeni u ML7.h., ML7.i.2. isključivi su i te se stavke ne odnose na stanice ili biološke sustave za civilne svrhe, kao što su poljoprivreda, farmacija, medicina, veterinarstvo, okoliš, zbrinjavanje otpada ili industrija hrane.

ML8 ,Energetski materijali' i odgovarajuće tvari, kako slijedi:

Važna napomena 1.: Vidjeti i 1C011 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

Važna napomena 2.: Za punjenja i uređaje vidjeti ML4 i 1A008 na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

Tehničke napomene

1. Za potrebe ML8 pojam smjesa odnosi se na sastav najmanje dviju tvari u kojoj barem jedna tvar podliježe kontroli po točkama ML8.

2. Svaka supstanca navedena u podtočkama ML8 kontrolira se po ovom popisu čak i kad se rabi za neke druge primjene od onih navedenih (npr. TAGN se uglavnom rabi kao eksploziv, ali se može rabiti i kao gorivo ili oksidator).

a. ,eksplozivi', kako slijedi, i njihove smjese:

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan ili 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazane-1-oksidi) (CAS 97096-78-1);
2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolato) tetra amin-kobalt (III) perklorat) (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroksan ili 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidi) (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW ili heksanitroheksazaizovurcitan) (CAS 135285-90-4); klatrati od CL-20 (za njegove ,prekursore' vidjeti i ML8.g.3. i g.4.);
5. CP (2-(5-cijanotetrazolato) penta amin-kobalt (III) perklorat) (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilen, FOX7) (CAS 145250-81-3);
7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazin);
9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazin-1-oksidi, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenil ili dipikramid) (CAS 17215-44-0);

ML8 a. (nastavak)

11. DNGU (DINGU ili dintroglukoluril) (CAS 55510-04-8);
12. furazani, kako slijedi:
  - a. DAAOF (diaminoazoksifurazan);
  - b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
13. HMX i derivati (vidjeti također ML8.g.5. za njegove ,sirovine za izradu'), kako slijedi:
  - a. HMX (Ciklotetrametilenetetrinitramin, oktahidro-1,3,5,7-tetrinitro-1,3,5,7-tetrazin,1,3,5,7-tetrinitro-1,3,5,7-tetrazaciklooktan, oktogen) (CAS 2691-41-0);
  - b. difluoroaminirani analozi HMX;
  - c. K-55 (2,4,6,8-tetrinitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanon-3,tetrinitrosemiglikouril ili keto-biciklik HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (heksanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);
16. imidazoli, kako slijedi:

- a. BNNII (oktahidro-2,5-bis(nitroimino)imidazo[4,5-d]imidazol);
- b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);
- c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);
- d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazol)-2,4-dinitroimidazol);
- e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);
- 17. NTNMH (1-(2-nitrotriazol)-2-dinitrometilen hidrazin);
- 18. NTO (ONTA ili 3-nitro-1,2,4-triazol-5-jedan) (CAS 932-64-9);
- 19. polinitrokubani s više od četiri nitro skupine;
- 20. PYX (2,6-bis(pikrilamino)-3,5-dinitropiridin) (CAS 38082-89-2);
- 21. RDX i derivati, kako slijedi:
  - a. RDX (ciklotrimetilenetrinitramin, ciklonit, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazin, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksan, heksogen) (CAS 121-82-4);
  - b. keto-RDX (K-6 ili 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanon) (CAS 115029-35-1);
- 22. TAGN (triaminoguanidinenitrat) (CAS 4000-16-2);
- 23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (za njegove ,sirovine za izradu' vidjeti i ML8.g.7.);
- 24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoramino) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocin);

ML8 a. (*nastavak*)

- 25. tetrazoli, kako slijedi:
  - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
  - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol);
- 26. tetril (trinitrofenilmetilnitramin) (CAS 479-45-8);
- 27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalin) (CAS 135877-16-6) (za njegove ,sirovine za izradu' vidjeti i ML8.g.6.);
- 28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidin) (CAS 97645-24-4) (za njegove ,prekursore' vidjeti i ML8.g.2.);
- 29. TNGU (SORGUYL ili tetranitroglikoluril) (CAS 55510-03-7);
- 30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino[4,5-d]piridazin) (CAS 229176-04-9);
- 31. triazini, kako slijedi:
  - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazin) (CAS 19899-80-0);
  - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazin) (CAS 130400-13-4);
- 32. triazoli, kako slijedi:
  - a. 5-azido-2-nitrotriazol;
  - b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramid) (CAS 1614-08-0);
  - c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
  - d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amin);
  - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
  - f. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
  - g. ne upotrebljava se od 2010.;
  - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazol);
  - i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);

j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);

33. eksplozivni koji nisu navedeni u ML8.a. i koji imaju:

a. brzinu detonacije veću od 8 700 m/s na maksimalnoj gustoći; ili

b. tlak detonacije veći od 34 GPa (340 kbar);

ML8 a. (*nastavak*)

34. organski eksplozivni koji nisu navedeni u ML8.a. i koji:

a. dosežu tlak detonacije od najmanje 25 GPa (250 kbar); i

b. ostaju najmanje 5 minuta stabilni na temperaturi od najmanje 523 K (250 °C);

b. ,pogonska goriva', kako slijedi:

1. svako kruto ,pogonsko gorivo' klase 1.1. Ujedinjenih naroda (UN) teoretskog specifičnog impulsa (u standardnim uvjetima) većeg od 250 sekundi za nemetalizirane, ili većeg od 270 sekundi za aluminizirane sastave;

2. svako kruto ,pogonsko gorivo' UN klase 1.3. teoretskog specifičnog impulsa (u standardnim uvjetima) većeg od 230 sekundi za nehalogenizirane, 250 sekundi za nemetalizirane sastave i više od 266 sekundi za metalizirane sastave;

3. ,pogonska goriva' koja imaju vrijednost konstante snage veću od 1 200 kJ/kg;

4. ,pogonska goriva' koja mogu podnijeti stabilnu linearnu brzinu gorenja veću od 38 mm/s u standardnim uvjetima (izmjereno u obliku inhibiranog uzorka u krafordovoj bombi) 6,89 MPa (68,9 bar) tlaka i 294 K (21 °C);

5. elastomerom modificirana lijevana dvobazna ,pogonska goriva' (EMCDB) čija je deformacija pri najvećem naprezanju veća od 5 % na 233 K (-40 °C);

6. svako ,pogonsko gorivo' koje sadržava supstance navedene u ML8.a.;

7. ,pogonska goriva' koja nisu navedena drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, a posebno su namijenjena vojnoj uporabi;

c. ,pirotehnika', goriva i supstance u vezi s tim, kako slijedi, te njihove smjese:

1. avionska goriva posebno formulirana za vojne svrhe;

Napomena: Avionska goriva navedena u ML8.c.1. gotovi su proizvodi, a ne njihovi sastojci.

2. alan (aluminijski hidrid) (CAS 7784-21-6);

3. karborani; dekaboran (CAS 17702-41-9); pentaborani (CAS 19624-22-7 i 18433-84-6) i njihovi derivati;

4. hidrazin i derivati, kako slijedi (za oksidiranje hidrazinskih derivata vidjeti i ML8.d.8. i d.9.):

a. hidrazin (CAS 302-01-2) koncentracije od najmanje 70 %;

b. monometil hidrazin (CAS 60-34-4);

c. simetrični dimetil hidrazin (CAS 540-73-8);

d. nesimetrični dimetil hidrazin (CAS 57-14-7);

Napomena: ML8.c.4.a. ne odnosi se na hidrazinske ,smjese' koje su posebno formulirane za zaštitu od korozije.

ML8 c. (*nastavak*)

5. metalna goriva u obliku čestica bez obzira na to jesu li one sferične, atomizirane, sferoidalne, pločaste ili mljevene, proizvedene od tvari najmanje čistoće 99 %:

a. metali i njihove smjese, kako slijedi:

1. berilij (CAS 7440-41-7) veličine čestica manje od 60 µm;
2. željezni prah (CAS 7439-89-6) veličine čestica od najviše 3 µm proizveden redukcijom željeznog oksida vodikom;
- b. smjese koje sadržavaju bilo što od sljedećeg:
  1. cirkonij (CAS 7440-67-7), magnezij (CAS 7439-95-4) ili njihove legure čestica veličine manjih od 60 µm; ili
  2. bor (CAS 7440-42-8) ili borov karbid (CAS 12069-32-8) goriva čistoće od najmanje 85 % te veličine čestica manje od 60 µm;

Napomena 1.: ML8.c.5. se odnosi na eksplozive i goriva koji sadržavaju metale ili legure bez obzira na to jesu li metali ili legure sažeti u aluminiju, magneziju, cirkoniju ili beriliju.

Napomena 2.: ML8.c.5.b. se odnosi samo na metalna goriva u obliku čestica, kada su miješana s drugim supstancama da tvore mješavinu pripremljenu za vojne namjene, kao što su sustavi za tekuća ili gusta goriva, kruta pogonska goriva ili pirotehničke mješavine.

Napomena 3.: ML8.c.5.b.2. ne odnosi se na bor i borov karbid obogaćen borom-10 (najmanje 20 % ukupnog sadržaja bora-10).

6. vojni materijali koji sadržavaju zgušnjivače za ugljikovodična goriva posebno formulirana za uporabu u bacačima plamena ili zapaljivom streljivu kao što su metalni stearati ili palmati (npr. oktal (CAS 637-12-7)) i zgušnjivači M1, M2 i M3;
7. perklorati, klorati i kromati spojeni s metalom u prahu ili drugim komponentama visokoenergetskog goriva;
8. sferični aluminijski prah (CAS 7429-90-5) veličine čestica od najviše 60 µm, proizveden od materijala koji sadržava najmanje 99 % aluminija;
9. titanij subhidrid (TiH_n) stehiometrijskog ekvivalenta n = 0,65-1,68;
- d. oksidatori i njihove mješavine, kako slijedi:
  1. ADN (amonij dinitramid ili SR 12) (CAS 140456-78-6);
  2. AP (amonij perklorat) (CAS 7790-98-9);
  3. smjese sastavljene od fluora i jednog od sljedećih sastojaka:
    - a. ostalih halogena;
    - b. kisika; ili
    - c. dušika;

Napomena 1.: ML8.d.3. se ne odnosi na klor trifluorid (CAS 7790-91-2).

ML8 d. 3. (nastavak)

Napomena 2.: ML8.d.3. se ne odnosi na nitrogen triflorid (CAS 7783-54-2) u plinovitom stanju.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetid) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroksilamonij nitrat) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroksilamonij perklorat) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazinij nitroformat) (CAS 20773-28-8);
8. hidrazin nitrat (CAS 37836-27-4);
9. hidrazin perklorat (CAS 27978-54-7);
10. tekući oksidatori koji su sastavljeni od inhibirane dimeće dušične kiseline (IRFNA) (CAS 8007-58-7) ili je sadržavaju;

Napomena: ML8.d.10. se ne odnosi na neinhibiranu zapaljivu dušičnu kiselinu.

e. veziva, plastifikatori, monomeri, polimeri, kako slijedi:

1. AMMO (azidometilmetiloksetan i njegovi polimeri) (CAS 90683-29-7) (za njegove ,sirovine za izradu' vidjeti i ML8.g.1.);
2. BAMO (bisazidometiloksetan i njegovi polimeri) (CAS 17607-20-4) (za njegove ,sirovine za izradu' vidjeti i ML8.g.1.);
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil)acetal) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil)formal) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrat) (CAS 6659-60-5) (za njegove ,sirovine za izradu' vidjeti i ML8.g.8.);
6. energetski monomeri, plastifikatori ili polimeri posebno formulirani za vojnu uporabu, koji sadržavaju bilo što od sljedećeg:
  - a. dušične skupine;
  - b. azido skupine;
  - c. nitratne skupine;
  - d. nitrazne skupine; ili
  - e. difluoroamino skupine;
7. FAMAO (3-difluoroaminometil-3-azidometil oksetan) i njegovi polimeri;
8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetil)formal) (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentan-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluorometil-3-oksaheptan-1,7-diol formal);

ML8 e. (*nastavak*)

11. GAP (glicidilazid polimer) (CAS 143178-24-9) i njegovi derivati;
12. HTPB (polibutadien s hidroksil završecima) s najmanjom funkcionalnošću hidroksila od 2,2 i manjom ili jednakom 2,4, hidroksilne vrijednosti manje od 0,77 meq/g te viskoziteta na 30 °C manje od 47 poise (CAS 69102-90-5);
13. poli(epiklorohidrin) s funkcionalnim alkoholnim grupama s molekularnih masama manjih od 10 000, i to:
  - a. poli(epiklorohidrindiol);
  - b. poli(epiklorohidrindiol);
14. NENAs (nitratometilnitramin spojevi) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 i 85954-06-9);
15. PGN (Poli-GLYN, poliglicidilnitrat ili poli(nitratometiloksiran) (CAS 27814-48-8);
16. poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloksetan) ili poli-NMMO (poli[3-nitratometil-3-metiloksetan]) (CAS 84051-81-0);
17. polinitroortokarbonati;
18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksi] propan ili tris vinoksi propan adukt) (CAS 53159-39-0);
- f. ,aditivi' kako slijedi:
  1. bazni bakarni salicilat (CAS 62320-94-9);
  2. BHEGA (bis-(2-hidroksietil)glikolamid) (CAS 17409-41-5);
  3. BNO (butadienenitrileoksid);
  4. derivati ferocena kako slijedi:

- a. butacen (CAS 125856-62-4);
- b. katocen (2,2-bis-etilferrocenil propan) (CAS 37206-42-1);
- c. ferocen karboksilne kiseline uključujući:
ferocen karboksilnu kiselinu (CAS 1271-42-7),
1,1'-ferocen dikarboksilnu kiselinu (CAS 1293-87-4);
- d. n-butyl-ferocen (CAS 31904-29-7);
- e. ostali slični derivati aduktiranog polimer ferocena;
- 5. olovni beta-resorcilat (CAS 20936-32-7);
- 6. olovni citrat (CAS 14450-60-3);
- 7. olovno-bakreni helati beta-resorcilata ili salicilata (CAS 68411-07-4);

ML8 f. (*nastavak*)

- 8. olovni maleat (CAS 19136-34-6);
- 9. olovni salicilat (CAS 15748-73-9);
- 10. olovni stanat (CAS 12036-31-6);
- 11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinil fosfin oksid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metil aziridinil) 2- (2-hidroksiopropanoksi) propilamino fosfin oksid); i ostali MAPO derivati;
- 12. metil BAPO (bis(2-metil aziridinil) metilamino fosfin oksid) (CAS 85068-72-0);
- 13. N-metil-p-nitroanilin (CAS 100-15-2);
- 14. 3-nitrazo-1,5-pentan diisocijanat (CAS 7406-61-9);
- 15. agensi organo-metalnih spojeva, kako slijedi:
  - a. neopentil[dialil]oksi, tri[dioktil]fosfato-titanat (CAS 103850-22-2); također poznat kao titanij IV, 2,2[bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); ili LICA 12 (CAS 103850-22-2);
  - b. titanij IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] butanolato-1, tris[dioktil] pirofosfat ili KR3538;
  - c. titanij IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] butanolato-1, tris(dioktil)fosfat;
- 16. policijanodifluoroaminoetenoksid;
- 17. polifunkcionalni aziridin amidi s izoftaličnom, trimesičnom (BITA ili butilen imin trimesamid), izokainuričnom ili trimetiladipičnom strukturom i 2-metil ili 2-etil skupinom na aziridin prstenu;
- 18. propilenimin (2-metilaziridin) (CAS 75-55-8);
- 19. superfini željezni oksid (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) specifične površine veće od 250 m²/g i prosječne veličine čestica od najviše 3,0 nm;
- 20. TEPAN (tetraetilenpentaamineakrilonitril) (CAS 68412-45-3); cijanoetilizirani poliamini i njihove soli;
- 21. TEPANOL (tetraetilenpentaamineakrilonitrileglicidol) (CAS 68412-46-4); cijanoetilizirani poliamini slični glicidolu i njihovim solima;
- 22. TPB (trifenil bizmut) (CAS 603-33-8);
- g. ,prekursori', kako slijedi:

Važna napomena: U ML8.g. reference se odnose na ,Energetske tvari' koje podliježu kontroli, a koje se proizvode od ovih supstanci.

- 1. BCMO (bisklorometiloksetan) (CAS 142173-26-0) (vidjeti i ML8.e.1. i e.2.);

2. dinitroazetidín-t-butíl sol (CAS 125735-38-8) (vidjeti također ML8.a.28.);
3. HBIW (heksabenzilheksaazaizovurcitan) (CAS 124782-15-6) (vidjeti i ML8.a.4.);

ML8 g. (nastavak)

4. TAIW (tetraacetildibenzilheksaazaizovurcitan) (vidjeti i ML8.a.4.); (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciklo-oktan) (CAS 41378-98-7) (vidjeti i ML8.a.13.);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalin (CAS 5409-42-7) (vidjeti i ML8.a.27.);
7. 1,3,5-triklorobenzen (CAS 108-70-3) (vidjeti i ML8.a.23.);
8. 1,2,4-trihidroksibutan (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (vidjeti i ML8.e.5.).

Napomena 1.: ML8 se ne odnosi na sljedeće supstance, osim ako su spojene ili pomiješane s ,energetskim tvarima' spomenutima u ML8.a. ili metalima u prahu pod ML8.c.:

- a. amonij pikrat (CAS 131-74-8);
- b. crni prah;
- c. heksanitrodifenilamin (CAS 131-73-7);
- d. difluoroamin (CAS 10405-27-3);
- e. dušični škrob (CAS 9056-38-6);
- f. kalijev nitrat (CAS 7757-79-1);
- g. tetranitronaftalen;
- h. trinitroanisol;
- i. trinitronaftalen;
- j. trinitroksilen;
- k. N-pirolidinon; 1-metil-2-pirolidinon (CAS 872-50-4);
- l. dioktilmaleat (CAS 142-16-5);
- m. etilheksilakrilat (CAS 103-11-7);
- n. trietilaluminij (TEA)(CAS 97-93-8), trimetilaluminij (TMA) (CAS 75-24-1) i ostali piroforični metalni alkili i arili litija, natrija, magnezija, cinka ili bora;
- o. nitroceluloza (CAS 9004-70-0);
- p. nitroglicerín (ili gliceroltrinitrat, trinitroglicerín) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. etilendiamindinitrat (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. pentaeritritoltetranitrat (PETN) (CAS 78-11-5);

ML8 Napomena 1.: (nastavak)

- t. olovni azid (CAS 13424-46-9), normalni olovni stífnat (CAS 15245-44-0) i osnovni olovni stífnat (CAS 12403-82-6) i inicijalni eksplozivi ili inicijalne smjese koje sadržavaju azide ili spojeve azida;
- u. trietileneglicoldinitrat (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitroresorcinol (stífnična kiselina) (CAS 82-71-3);
- w. dietildifenil urea(CAS 85-98-3); dimetildifenil urea (CAS 611-92-7); metiletildifenil urea [centraliti];
- x. N,N-difenilurea (nesimetrična difenilurea) (CAS 603-54-3);

- y. *netil-N,N-difenilurea (metilna nesimetrična difenilurea) (CAS 13114-72-2);*
- z. *etil-N,N-difenilurea (etilna nesimetrična difenilurea) (CAS 64544-71-4);*
- aa. *2-nitrodifenilamin (2-NDPA) (CAS 119-75-5);*
- bb. *4-nitrodifenilamin (4-NDPA) (CAS 836-30-6);*
- cc. *2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);*
- dd. *nitroguanidin (CAS 556-88-7) (vidjeti 1C011.d. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom).*

Napomena 2.: ML8 ne uključuje amonijev perklorat (ML8.d.2.) i NTO (ML8a.18.) posebno oblikovane i pripremljene za uređaje koji stvaraju plinove za civilnu uporabu i:

- a. *koji su spojeni ili pomiješani s neaktivnim duromernim vezivima ili plastifikatorima;*
- b. *najviše 80 % mase aktivne tvari jest amonijev perklorat (ML8.d.2.);*
- c. *sadržavaju najviše 4 g NTO-a (ML8.a.18.); i*
- d. *pojedinačna im je masa manja od 250 g.*

ML9 Ratna plovila (površinska ili podvodna), specijalna mornarička oprema, pribor, komponente i ostala površinska plovila, kako slijedi:

Važna napomena: Za opremu za navođenje i navigaciju, vidjeti ML11.

a. plovila i komponente:

1. plovila (površinska ili podvodna) posebno izrađena ili modificirana za vojnu namjenu, bez obzira na trenutno stanje popravka ili ispravnosti i bez obzira na to sadržavaju li oružne sustave ili oklop te trup ili dijelove trupa takvih plovila, i njihove komponente posebno izrađene za vojnu namjenu;
2. površinska plovila, osim onih navedenih u ML9.a.1., kojima je nešto od sljedećeg učvršćeno ili integrirano u plovilo:
  - a. automatsko oružje navedeno u ML1, kalibra od najmanje 12,7 mm, ili oružje navedeno u ML2, ML4, ML12, ili ML19., ili ‚nastavci‘ ili čvrste točke takvih oružja;

ML9 a. 2. (nastavak)

Tehnička napomena

‚Nastavci‘ se odnose na nastavke na oružju ili strukturno ojačanje radi postavljanja oružja.

b. sustavi za upravljanje paljbom navedeni u ML5;

c. koje imaju:

1. ‚kemijsku, biološku, radiološku ili nuklearnu (KBRN) zaštitu‘; i
2. ‚sustav orošavanja ili ispiranja‘ namijenjen dekontaminaciji; ili

Tehničke napomene

1. ‚KBRN zaštita‘ jest samostalni unutarnji prostor sa značajkama kao što su osiguranje nadtlaka, izolacija ventilacijskih sustava, ograničeni ventilacijski otvori s KBRN filtrima i ograničen broj točaka za pristup osoblja koje uključuje zračne komore.

2. ‚Sustav orošavanja ili ispiranja‘ jest sustav raspršivanja morske vode, koji istodobno ispire vanjski dio nadgrađa i palubu plovila.

d. oružni sustavi za aktivnu zaštitu navedeni u ML4.b., ML5.c. ili ML11.a. i imaju:

1. ‚KBRN zaštitu‘;
2. trup plovila i nadgrađe, posebno projektirane za smanjivanje radarskog odraza;

3. sredstva za smanjivanje termalne zamjetljivosti (npr. sustav za hlađenje ispušnih plinova), osim sredstava posebno namijenjenih za povećanje opće učinkovitosti elektrana ili smanjivanje utjecaja na okoliš; ili

4. sustav namijenjen smanjivanju magnetske zamjetljivosti cijelog plovila;

b. motori i pogonski sustavi, posebno izrađeni za vojnu namjenu i njihove komponente posebno izrađene za vojnu namjenu, kako slijedi:

1. dizelski motori posebno namijenjeni za podmornice koje imaju:

a. izlaznu snagu od najmanje 1,12 MW (1 500 KS); i

b. rotacijsku brzinu od najmanje 700 okr/min;

2. električni motori posebno namijenjeni podmornicama, koje:

a. imaju izlaznu snagu veću od 0,75 MW (1 000 KS);

b. imaju sposobnost brze promjene smjera u gibanje unatrag;

c. imaju vodeno hlađenje; i

d. su potpuno zatvorene;

ML9 b. (nastavak)

3. nemagnetni dizelski motori koji imaju:

a. izlaznu snagu od najmanje 37,3 kW (50 KS); i

b. nemagnetni udio veći od 75 % ukupne mase;

4. ‚pogonski sustavi neovisni o zraku‘ (AIP) posebno izrađeni za podmornice;

Tehnička napomena

‚Pogonski sustav neovisan o zraku‘ (AIP) omogućuje podmornici da se u podvodnoj vožnji tijekom dužeg vremenskog perioda služi svojim pogonskim sustavom bez uporabe atmosferskog kisika duže nego što bi to omogućavale samo baterije. Za potrebe ML9.b.4. AIP ne uključuje nuklearnu energiju.

c. podvodne naprave za otkrivanje posebno namijenjene vojnoj uporabi, oprema za upravljanje njima i njihove komponente, posebno namijenjene vojnoj uporabi;

d. protupodmorničke mreže i protutorpedne mreže, posebno namijenjene vojnoj uporabi;

e. ne upotrebljava se od 2003.;

f. sredstva za probijanje trupa i spojnice posebno namijenjene vojnoj uporabi koje omogućuju interakciju s opremom van plovila, i njihove komponente, posebno namijenjene vojnoj uporabi;

Napomena: ML9.f. uključuje spojnice za plovila, s jednim vodičem, s više vodiča, koaksijalne spojnice ili spojnice-nosače valova, te sredstva za probijanje trupa, pri čemu oba ostaju vodonepropusna i zadržavaju tražene karakteristike na morskim dubinama koje prelaze 100 m; te optičke spojnice i optička sredstva za probijanje trupa posebno namijenjena za prijenos ‚laserske‘ zrake bez obzira na dubinu. ML9.f. se ne odnosi na običnu pogonsku osovinu niti na hidrodinamičko upravljanje probijačima trupa.

g. tihi ležajevi, njihove komponente te oprema koja sadržava takve ležajeve, posebno namijenjeni vojnoj uporabi, koji imaju:

1. plinski ili magnetski ovjes;

2. aktivno nadziranje vidljivosti; ili

3. kontrolu reduciranja vibracija.

ML10 ,Zrakoplovi', ,vozila lakša od zraka', bespilotne letjelice, aviomotori i ,zrakoplovna' oprema, oprema i komponente koje se na to odnose, posebno izrađene ili modificirane za vojnu uporabu, kako slijedi:

Važna napomena: Za opremu za navođenje i navigaciju, vidjeti ML11.

- a. ,zrakoplovi' s posadom i ,vozila lakša od zraka' te za njih posebno izrađene komponente;
- b. ne upotrebljava se od 2011.;
- c. zrakoplovi bez posade i pripadajuća oprema kao i posebno izrađene komponente za njih, kako slijedi:
  1. ,bespilotne letjelice', letjelice s daljinskim pilotiranjem (RPV), autonomne letjelice koje se mogu programirati i ,vozila lakša od zraka' bez posade;
  2. lanseri, oprema za popravak i oprema za zemaljsku potporu;

ML10 c. (nastavak)

3. oprema za zapovijedanje ili nadzor;
- d. pogonski aviomotori te za njih posebno izrađene komponente;
- e. zrakoplovna oprema za nadopunu gorivom u letu, te za nju posebno izrađene komponente, posebno izrađena ili modificirana za:
  1. ,zrakoplov' naveden u ML10.a.; ili
  2. zrakoplov bez posade naveden u ML10.c.;
- f. ,zemaljska oprema' posebno izrađena za zrakoplove navedene u ML10.a. ili aviomotore navedene u ML10.d.;

Tehnička napomena

,Zemaljska oprema' uključuje opremu za punjenje gorivom pod tlakom i opremu posebno izrađenu za rad u ograničenom prostoru.

g. oprema za preživljavanje posade, sigurnosna oprema posade i ostali uređaji za izlaz u nuždi, koji nisu navedeni u ML10.a., izrađeni za ,zrakoplov' naveden u ML10.a.;

Napomena: ML10.g. ne kontrolira kacige za posadu koje ne uključuju ili nemaju nosače ili nastavke za stavljanje opreme navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

Važna napomena: Za kacige vidjeti i ML13.c.

h. padobrani, paraglajderi i pripadajuća oprema kao i posebno izrađene komponente za njih, kako slijedi:

1. padobrani koji nisu navedeni drugdje u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
2. paraglajderi;
3. oprema posebno namijenjena za padobrance na velikim visinama (npr. odijela, specijalne kacige, sustavi za disanje, oprema za navigaciju);

i. oprema za kontrolirano otvaranje ili sustavi automatskog pilotiranja namijenjeni za izbacivanje tereta padobranima.

Napomena 1.: ML10.b. ne odnosi se na ,zrakoplove', ,vozila lakša od zraka' ili varijante ,zrakoplova' posebno namijenjene vojnoj uporabi i:

- a. koji nisu borbeni zrakoplovi;
- b. koji nisu konfigurirani za vojnu uporabu niti opremljeni priborom ili dodacima koji su posebno izrađeni ili modificirani za vojnu uporabu; i
- c. koje je tijelo nadležno za civilno zrakoplovstvo u državi članici EU-a ili državi koja sudjeluje u Wassenaarskom sporazumu certificiralo za civilnu uporabu.

Napomena 2.: ML10.d. se ne odnosi na:

a. aviomotore izrađene ili modificirane za vojnu uporabu koji imaju odobrenje civilnih zrakoplovnih vlasti u državi članici EU-a ili državi koja sudjeluje u Wassenaarskom sporazumu za uporabu na ,civilnom zrakoplovu', ili za njih posebno namijenjene komponente;

ML10 Napomena 2.: (nastavak)

b. klipne motore ili za njih posebno namijenjene komponente osim onih posebno namijenjenih za ,bepilotne letjelice'.

Napomena 3.: ML10.a. i ML10.d. za posebno namijenjene komponente i pripadajuću opremu za nevojne ,zrakoplove' ili aviomotore modificirane za vojnu uporabu odnosi se samo na one vojne komponente i pripadajuću vojnu opremu koju je potrebno modificirati za vojnu uporabu.

Napomena 4.: Za potrebe ML10.a. vojna oprema uključuje: borbu, vojno izviđanje, napad, vojnu obuku, logističku potporu te transportne i padobranske postrojbe ili vojnu opremu.

Napomena 5.: ML10.a. se ne odnosi na ,zrakoplov' koji:

a. je proizveden je prije 1946.;

b. ne uključuje predmete navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, osim ako su ti predmeti potrebni za zadovoljavanje sigurnosnih i plovidbenih standarda država članica EU-a ili država koje sudjeluju u Wassenaarskom sporazumu; i

c. ne uključuju oružje navedeno u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, osim ako je to oružje neupotrebljivo ili se njegova funkcija ne može više vratiti.

ML11 Elektronička oprema, ,svemirsko plovilo' i komponente, koje nisu navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, kako slijedi:

a. elektronička oprema posebno izrađena za vojnu uporabu te za nju posebno izrađene komponente;

Napomena: ML11.a. uključuje:

a. elektroničku opremu za protumjere i protu-protumjere (npr. oprema namijenjena ubacivanju vanjskih ili pogrešnih signala na radar ili prijamnike za radijsku komunikaciju ili drukčije ometanje prijema, rada ili učinkovitosti protivničkih elektroničkih prijavnika uključujući i njihovu opremu za protumjere), uključujući opremu za ometanje i protuometanje;

b. frekvencijske agilne cijevi;

c. elektroničke sustave ili opremu namijenjenu za promatranje i kontrolu elektromagnetskog spektra za vojno-obavještajne ili sigurnosne svrhe ili za mjere protiv takvog promatranja i kontroliranja;

d. podvodne protumjere uključujući akustično i magnetsko ometanje i zavaravanje, opremu namijenjenu ubacivanju vanjskog ili lažnog signala na sonarne prijamnike;

e. opremu za obradu sigurnosnih podataka, opremu za sigurnost podataka i opremu za prijenos i sigurnost linija veze uz uporabu procesa šifriranja;

f. opremu za identifikaciju, potvrđivanje identiteta i unos šifri te opremu za izradu i distribuciju šifri te upravljanje njima;

g. opremu za navođenje i navigaciju;

h. digitalnu radijsku opremu za prijenos informacija;

i. digitalne demodulatore posebno izrađene za nadzor signala;

j. ,automatizirane sustave za zapovijedanje i upravljanje'.

Važna napomena: Za ,softver' povezan s vojnim ,softverski definiranim radiouređajem' (SDR) vidjeti ML21.

ML11 (nastavak)

b. oprema za ometanje globalnih navigacijskih satelitskih sustava (GNSS) i za nju posebno izrađene komponente;

c. ,svemirsko plovilo' posebno izrađeno ili modificirano za vojnu uporabu te komponente za ,svemirsko plovilo' posebno izrađene za vojnu uporabu.

ML12 Sustavi oružja s velikom kinetičkom energijom te pripadajuća oprema, kako slijedi, kao i za njih posebno namijenjene komponente:

a. oružani sustavi koji rabe kinetičku energiju posebno namijenjeni uništenju cilja ili izvršenju prekida zadaće prema cilju;

b. posebno izrađena sredstva za testiranje i evaluaciju te pokusni modeli, uključujući dijagnostičke instrumente i ciljeve, za dinamičko testiranje kinetičkih projektila i sustava.

Važna napomena: Za sustave oružja koji rabe potkalibarno streljivo ili samo kemijski pogon i pripadajuće streljivo vidjeti ML1 do ML4.

Napomena 1.: ML12 uključuje sljedeće, ako je posebno namijenjeno oružanim sustavima koji rabe kinetičku energiju:

a. sustave lansirnih pogona sposobne za ubrzanje mase veće od 0,1 g do brzina većih od 1,6 km/s, u obliku pojedinačne ili brze paljbe;

b. stvaranje primarne snage, električni oklop, skladištenje energije, upravljanje toplinom, hlađenje, opremu za uključivanje ili rukovanje gorivom; i električne veze između dovoda struje, topovske i ostale funkcije električnog pokretanja kupole;

c. određivanje položaja, praćenje, sustave za upravljanje paljbom ili sustave za provjeru štete;

d. tražilice navođenja, navođenje ili divertne pogonske sustave za projekte (lateralno ubrzanje).

Napomena 2.: Po ML12 kontroliraju se sustavi oružja koji rabe bilo koju od niže navedenih pogonskih metoda:

a. elektromagnetsku;

b. elektrotermalnu;

c. plazmu;

d. lagani plin; ili

e. kemijsku (kad se rabi u kombinaciji s bilo čim prethodno navedenim).

ML13 Oklopna ili zaštitna oprema i konstrukcije i komponente, kako slijedi:

a. oklopne ploče koje:

1. su proizvedene u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama; ili

2. su pogodne za vojnu uporabu;

Važna napomena: Za ploče za zaštitne prsluke vidjeti ML13.d.2.

b. konstrukcije od metalnih ili nemetalnih materijala ili njihova kombinacija posebno namijenjene pružanju balističke zaštite vojnim sustavima, i za to posebno izrađene komponente;

c. kacige proizvedene sukladno vojnim standardima ili specifikacijama, ili odgovarajućim nacionalnim standardima, i za to posebno namijenjene komponente (npr. kalota kacige, unutarnja oprema i ublaživači udara);

ML13 (nastavak)

d. zaštitni prsluci ili zaštitna odjeća i njihove komponente, kako slijedi:

1. meki zaštitni prsluci ili zaštitna odjeća proizvedena u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama, ili u skladu s ekvivalentnim normama, i za to posebno namijenjene komponente;

Napomena: Za potrebe ML13.d.1. vojni standardi ili specifikacije uključuju barem specifikacije za zaštitu od krhotina.

2. tvrde ploče za zaštitne prsluke koje omogućuju balističku zaštitu razine III ili veće (NIJ 0101.06 iz srpnja 2008.) ili u skladu s ekvivalentnim nacionalnim normama.

Napomena 1.: ML13.b. uključuje materijale koji su posebno namijenjeni za izradu eksplozivno-reaktivnog oklopa ili za izgradnju vojnih skloništa.

Napomena 2.: ML13.c. se ne odnosi na konvencionalne čelične kacige bez obzira na to jesu li modificirane ili izrađene za prihvatanje ili opremanje bilo kojom vrstom dodatnih naprava.

Napomena 3.: ML13.c. i d. se ne odnosi na kacige, zaštitne prsluke ili zaštitnu odjeću kada ih korisnik nosi sa sobom za svoju osobnu zaštitu.

Napomena 4.: Od kaciga posebno izrađenih za osobe koje se bave deaktiviranjem eksplozivnih naprava ML13 kontrolira samo one koje su posebno dizajnirane za vojnu uporabu.

Važna napomena 1.: Vidjeti i 1A005 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

Važna napomena 2.: Za 'vlaknaste ili filamentne materijale' koji se rabe u proizvodnji zaštite za tijelo i kaciga, vidjeti 1C010 na Popisu robe EU-a s dvojnog namjenom.

ML14 'Specijalizirana oprema za vojnu obuku' ili simulirani vojni scenariji, simulatori posebno namijenjeni obuci uz uporabu bilo koje vrste vatrenog oružja ili naoružanja koje kontrolira ML1 ili ML2 te za to posebno namijenjene komponente i pribor.

Tehnička napomena

Termin 'specijalizirana oprema za vojnu obuku' uključuje vojne vrste trenažera napada, trenažera leta, trenažera radarskih ciljeva, generatore radarskih ciljeva, naprave za obuku na oružju, trenažere antipodmorničkog ratovanja, simulatore leta (uključujući centrifuge za obuku pilota/astronauta), trenažere radara, trenažere instrumenata leta, navigacijske trenažere, trenažere lansiranja projektila, opremu za ciljeve, automatske 'zrakoplove', trenažere naoružanja, trenažere bespilotnih 'zrakoplova', pokretne trenažere i opremu za obuku za kopnene vojne operacije.

Napomena 1.: ML14 uključuje generatore slike i interaktivne sustave okoliša za simulatore ako su posebno izrađeni ili modificirani za vojnu uporabu.

Napomena 2.: ML14 ne odnosi se na opremu posebno namijenjenu obuci za uporabu lovačkog ili sportskog oružja.

ML15 Oprema za prikaz slike ili za protumjere, kako slijedi, posebno namijenjena vojnoj uporabi i za to posebno namijenjene komponente i pribor:

a. oprema za snimanje i obradu slike;

- b. kamere, oprema za fotografiranje i obradu filma;
- c. oprema s pojačalom slike;
- d. oprema za prikaz infracrvene ili termičke slike;
- e. radarskosenzorska oprema za prikaz slike;

ML15 (*nastavak*)

f. oprema za protumjere ili protu-protumjere, namijenjena opremi navedenoj u ML15.a. do ML15.e.

Napomena: ML15.f. uključuje opremu namijenjenu ometanju rada ili učinkovitosti vojnih sustava za prikaz slike ili minimiziranju tih njihovih sposobnosti.

Napomena 1.: U ML15 termin posebno namijenjene komponente uključuje niže navedeno ako je ono posebno namijenjeno vojnoj uporabi:

- a. cijevi za pretvorbu infracrvene slike;
- b. cijevi za pojačavanje slike (osim prve generacije);
- c. mikrokanalne ploče;
- d. cijevi televizijske kamere niske razine svjetla;
- e. detektorske postave (uključujući elektronsku međupovezanost ili sustave očitavanja);
- f. piroelektrične cijevi televizijskih kamera;
- g. rashladne sustave za sustave za prikaz slike;
- h. električno pokretane okidače fotokromnog ili elektro-optičkog tipa koji imaju dužinu ekspozicije manju od 100 μ s osim u slučajevima okidača koji su nužni dio kamera visoke brzine;
- i. obrtače slike s optičkim vlaknima;
- j. spojeve poluvodiča fotokatoda.

Napomena 2.: ML15 se ne odnosi na ,cijevne pojačivače svjetlosti prve generacije' ili opremu koja je posebno namijenjena ugrađivanju u ,cijevne pojačivače svjetlosti prve generacije'.

Važna napomena: Za klasifikaciju ciljnika za oružje čiji je sastavni dio ,cijevni pojačivač svjetlosti prve generacije' vidjeti ML1, ML2 i ML5.a.

Važna napomena: Vidjeti i 6A002.a.2. i 6A002.b. na Popisu robe EU-a s dvojnomo namjenom.

ML16 Otkivci, odljevci i ostali nedovršeni proizvodi posebno namijenjeni stavkama navedenima u ML1 do ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 ili ML19.

Napomena: ML16 se odnosi na nedovršene proizvode kada se mogu identificirati po sastavu materijala, geometriji ili funkciji.

ML17 Raznovrsna oprema, materijali i ,knjižnice', kako slijedi, te za njih posebno namijenjene komponente:

- a. cjeloviti pribor za ronjenje i podvodno plivanje kako slijedi:
  1. pribor zatvorenog ili poluzatvorenog kruga (ponovno disanje) posebno namijenjen vojnoj uporabi (tj. posebno konstruiran da ne bude magnetski);
  2. posebno izrađene komponente za uporabu pri preradi pribora otvorenog kruga za vojnu uporabu;
  3. predmeti namijenjeni isključivo vojnoj uporabi s cjelovitim priborom za ronjenje i podvodno plivanje;

b. građevinska oprema posebno namijenjena vojnoj uporabi;

ML17 (nastavak)

c. nastavci, premazi i obrade za smanjenje savijanja, posebno namijenjeni vojnoj uporabi;

d. terenska inženjerijska oprema posebno namijenjena korištenju u borbenom području;

e. ,roboti', kontrolori ,robota', ,robotovi', ,završni elementi' koji:

1. su posebno namijenjeni vojnoj uporabi;

2. uključuju sredstva za zaštitu hidrauličnih linija od puknuća uzrokovanih balističkim fragmentima (npr. uključuju samoljepljive linije) te rabe hidrauličke tekućine točke žarišta veće od 839 K (566 °C); ili

3. su posebno namijenjeni ili vrednovani za rad u okruženju elektromagnetskog impulsa;

Tehnička napomena

Elektromagnetski impuls ne odnosi se na uzajamni nenamjerni utjecaj uzrokovan elektromagnetskom radijacijom obližnje opreme (npr. strojeva, naprava ili elektroničkih uređaja) ili zbog udara groma.

f. ,knjižnice' (parametarske tehničke baze podataka) posebno namijenjene vojnoj uporabi s opremom koja podliježe kontroli prema Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;

g. nuklearna oprema ili pogonska oprema, uključujući ,nuklearne reaktore' posebno namijenjene vojnoj uporabi te komponente za to, posebno izrađene ili ,modificirane' za vojnu uporabu;

h. oprema i materijal, presvučen ili tretiran za smanjivanje mogućnosti otkrivanja položaja, posebno namijenjen vojnoj uporabi, osim onih koji podliježu kontroli po drugim stavkama Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a;

i. simulatori posebno izrađeni za vojne ,nuklearne reaktore';

j. pokretne radionice posebno izrađene ili ,modificirane' za servisiranje vojne opreme;

k. terenski generatori posebno izrađeni ili ,modificirani' za vojnu uporabu;

l. spremnici, posebno izrađeni ili ,modificirani' za vojnu uporabu;

m. trajekti, osim onih koji se kontroliraju po drugim stavkama iz Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a, mostovi i pontoni, posebno namijenjeni vojnoj uporabi;

n. testni modeli posebno namijenjeni ,razvoju' sredstava koja podliježu kontroli po ML4, ML6, ML9 ili ML10;

o. oprema za zaštitu od lasera (npr. za zaštitu očiju ili senzora) posebno namijenjena vojnoj uporabi;

p. ,gorivne ćelije' osim onih koje se kontroliraju po drugim stavkama iz Zajedničkog popisa robe vojne namjene EU-a, posebno izrađene ili ,modificirane' za vojnu uporabu.

Tehničke napomene

1. Za potrebe ML17, termin ,knjižnica' (parametarska tehnička baza podataka) znači skup tehničkih informacija vojne prirode, pozivanje na koje može poboljšati izvedbu vojne opreme ili sustava.

2. Za potrebe ML17 ,modificiran' znači svaka strukturalna, električna, mehanička ili druga promjena koja nevojnom sredstvu daje vojne karakteristike ekvivalentne drugom sredstvu koje je posebno izrađeno za vojnu uporabu.

ML18 Oprema za izradu proizvoda i komponente, kako slijedi:

- a. posebno izrađena ili modificirana ‚proizvodna‘ oprema za ‚izradu‘ proizvoda navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a, kao i komponente posebno namijenjene za to;
- b. sredstva posebno namijenjena testiranju okoliša te oprema posebno namijenjena za to, za davanje potvrde, označivanje ili testiranje proizvoda navedena u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

Tehnička napomena

Za potrebe ML18, termin ‚izrada‘ uključuje kreiranje, ispitivanje, proizvodnju, testiranje i provjeru.

Napomena: ML18.a. i ML18.b. uključuju sljedeću opremu:

- a. opremu za kontinuiranu nitraciju;
- b. pribor za centrifugalno testiranje ili opremu:
  - 1. koju pokreće motor ili motori ukupne vrednovane konjske snage veće od 298 kW (400 KS);
  - 2. koja ima nosivost korisnog tereta od najmanje 113 kg; ili
  - 3. koja ima mogućnost centrifugalnog ubrzanja od najmanje 8 g kod nosivosti od najmanje 91 kg;
- c. preše za dehidraciju;
- d. ekstrudere posebno izrađene ili modificirane za izvlačenje vojnog eksploziva;
- e. rezače za dimenzioniranje izvučenih eksplozivnih punjenja;
- f. bubnjeve za miješanje materijala promjera od najmanje 1,85 m te kapaciteta proizvodnje preko 227 kg;
- g. kontinuirani mikseri za kruta barutna punjenja (kontinualni mješači za barute);
- h. fluidne mlinove za mljevenje i usitnjavanje sastojaka vojnih eksploziva;
- i. opremu za postizanje sferičnosti i uniformnosti veličine čestica u metalnim prahovima navedenim u ML8.c.8.;
- j. pretvarače konvekcijske struje za preradu materijala navedenih u ML8.c.3.

ML19 Sustavi naoružanja usmjerene energije (DEW), s njima povezana oprema ili oprema za protumjere i pokusni modeli, kako slijedi, te za njih posebno izrađene komponente:

- a. ‚laserski‘ sustavi posebno namijenjeni uništenju ili izvršenju prekida zadaće prema cilju;
- b. sustavi zraka čestica koji mogu uništiti ili izvršiti prekid zadaće prema cilju;
- c. radiofrekvencijski sustavi (RF) visoke snage koji mogu uništiti ili izvršiti prekid zadaće prema cilju;
- d. oprema posebno namijenjena nalaženju i identifikaciji ili obrani od sustava navedenih u ML19.a. do ML19.c.;
- e. fizički pokusni modeli za sustave te oprema i komponente navedeni u ML19;
- f. ‚laserski‘ sustavi posebno namijenjeni uzrokovanju stalne sljepoće ako vid nije zaštićen, tj. ako osoba ne nosi zaštitne naočale ili ako nosi sredstva za korekciju vida.

ML19 (nastavak)

Napomena 1.: Sustavi naoružanja usmjerene energije navedeni u ML19 uključuju sustave čije mogućnosti proizlaze iz kontrolirane primjene:

- a. ‚lasera‘ dovoljne snage da izvrše uništenje na način sličan konvencionalnom streljivu;

- b. akceleratora čestica koji izbacuju nabijenu ili neutralnu zraku čestica destruktivne moći;*
- c. prijenosnika radiofrekvencijskih zraka visokoimpulsne snage ili visokoprosječne snage koji proizvode dovoljno snažna polja da onemoguće elektroniku na udaljenoj meti.*

Napomena 2.: ML19 uključuje sljedeće ako je posebno namijenjeno za sustave oružja usmjerene energije:

- a. stvaranje primarne snage, skladištenje energije, uključivanje, oprema za kondicioniranje snage ili rukovanje gorivom;*
- b. sustave za zahvat ili praćenje cilja;*
- c. sustave koji mogu procijeniti oštećenje cilja, uništenje ili napuštanje zadaće;*
- d. opremu za rukovanje, propagaciju ili usmjeravanje snopa;*
- e. opremu s mogućnošću brzog zaokreta zrake, za brze višestruke operacije prema cilju;*
- f. prilagodnu optiku i fazne spreznike;*
- g. ubrizgavače energije za negativne hidrogenske ionske zrake;*
- h. komponente ubrzanja ,kvalificirane za svemir’;*
- i. opremu za kanaliziranje negativne ionske zrake;*
- j. opremu za kontroliranje i zaokretanje visokoenergetske ionske zrake;*
- k. tanke listiće kovine ,kvalificirane za svemir’ za neutraliziranje negativne hidrogenske izotopne zrake.*

ML20 Kriogenska i ,superprovodljiva’ oprema, kako slijedi, te komponente i pribor posebno namijenjen za nju:

- a. oprema posebno izrađena ili sastavljena za instaliranje u vozilima za vojnu kopnenu, morsku, zračnu ili svemirsku primjenu, s mogućnošću rada u pokretu i proizvodnje ili održavanja temperature ispod 103 K (–170 °C);

Napomena: ML20.a. uključuje mobilne sustave koji sadržavaju ili rabe pribor ili komponente izrađene od nemetalnih ili neelektričnih vodljivih materijala kao što su plastika ili materijali impregnirani epoksi smolom.

- b. ,Superprovodljiva’ električna oprema (rotirajući strojevi i transformatori) posebno izrađena ili sastavljena za instaliranje u vozilu za vojne kopnene, morske, zračne ili svemirske potrebe, s mogućnošću rada u pokretu.

Napomena: ML20.b. se ne odnosi na hibridne homopolarne generatore direktne struje koji imaju normalnu metalnu armaturu jednog pola koja rotira u magnetskom polju proizvedenom od superprovodljivih spirala, uz uvjet da su te spirale jedina superprovodljiva komponenta u generatoru.

ML21 ,Softver’, kako slijedi:

- a. ,softver’ posebno izrađen ili modificiran za ,razvoj’, ,proizvodnju’ ili ,uporabu’ opreme ili materijala navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;

ML21 (nastavak)

- b. posebni ,softver’, osim onog navedenog u ML21.a., kako slijedi:

1. ,softver’ posebno namijenjen za vojnu uporabu i posebno namijenjen modeliranju, simulaciji ili procjeni vojnih sustava naoružanja;
2. ,softver’ posebno namijenjen za vojnu uporabu i posebno namijenjen modeliranju ili simuliranju scenarija vojnih operacija;

3. ‚softver‘ za određivanje učinkovitosti oružja za konvencionalno, nuklearno, kemijsko ili biološko ratovanje;
4. ‚softver‘ posebno namijenjen za vojnu uporabu i posebno namijenjen za zapovjedne, komunikacijske, nadzorne i obavještajne (C 3 I) ili za zapovjedne, komunikacijske, nadzorne, računalne i obavještajne aplikacije (C 4 I);
- c. ‚softver‘ koji se ne kontrolira po ML21.a., ili b., posebno izrađen ili modificiran za osposobljavanje opreme koja se ne kontrolira po Zajedničkom popisu robe vojne namjene za izvršenje vojnih funkcija opreme koja se kontrolira po Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

ML22 ‚Tehnologija‘, kako slijedi:

- a. ‚tehnologija‘, osim one specificirane u ML22.b., koja je ‚potrebna‘ za ‚razvoj‘, ‚proizvodnju‘ ili ‚uporabu‘ stavki navedenih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a;
- b. ‚tehnologija‘, kako slijedi:
  1. ‚Tehnologija‘ ‚potrebna‘ za projektiranje, uključujući i sklopove komponenti, i uporabu, održavanje i popravak kompletnih proizvodnih postrojenja za stavke navedene u Zajedničkom popisu robe vojne namjene Europske unije, čak i ako komponente proizvodnog postrojenja nisu navedene;
  2. ‚tehnologija‘ ‚potrebna‘ za ‚razvoj‘ i ‚proizvodnju‘ lakog oružja čak i kad se rabi za proizvodnju reprodukcija antikvitetnog lakog oružja;
  3. ‚tehnologija‘ ‚potrebna‘ za ‚razvoj‘, ‚proizvodnju‘ ili ‚uporabu‘ toksikoloških agensa i pripadne opreme ili komponenti kontroliranih u ML7.a. do ML7.g.;
  4. ‚tehnologija‘ ‚potrebna‘ za ‚razvoj‘, ‚proizvodnju‘ ili ‚uporabu‘ ‚biopolimera‘ ili kultura specifičnih stanica kontroliranih u ML7.h.;
  5. ‚tehnologija‘ ‚potrebna‘ isključivo za inkorporiranje ‚biokatalizatora‘, kontroliranih u ML7.i.1. u vojne noseće supstance ili vojne materijale.

Napomena 1.: ‚Tehnologija‘ ‚potrebna‘ za ‚razvoj‘, ‚proizvodnju‘ i ‚uporabu‘ stavki kontroliranih u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a ostaje pod nadzorom čak i ako se primjenjuje za nekontrolirane stavke u Zajedničkom popisu robe vojne namjene EU-a.

Napomena 2.: ML22 se ne odnosi na:

- a. ‚tehnologiju‘ koja je minimalno potrebna za ugradnju, uporabu, održavanje (provjeru) i popravak onih stavki koje nisu kontrolirane ili čiji je izvoz odobren;
- b. ‚tehnologiju‘ koja je ‚u javnoj domeni‘, ‚temeljnim znanstvenim istraživanjima‘ ili minimalnim informacijama nužnim za primjenu patenata;
- c. ‚tehnologiju‘ za magnetsku indukciju, radi kontinuiranog pogona civilnih transportnih uređaja.

DEFINICIJE POJMOVA NAVEDENIH U POPISU

Slijede definicije pojmova navedenih u ovom Popisu, po abecednom redu.

Napomena 1.: Definicije se primjenjuju u cijelom Popisu. Reference su savjetodavne, i nemaju učinka na opću primjenu definiranih pojmova u cjelokupnom popisu.

Napomena 2.: Riječi i pojmovi koje sadržava ovaj popis definicija dobivaju definirano značenje samo tamo gdje se nalaze u ‚znacima navoda‘. Definicije pojmova između ‚polunavodnika‘ navedene su u tehničkoj napomeni za relevantni pojam. Na svim ostalim mjestima, riječi i pojmovi imaju svoje uobičajeno (rječničko) značenje.

ML7 ,Prilagođeno uporabi u ratu'

Svaka modifikacija ili selekcija (kao što je promjena čistoće, trajnosti, virulence, diseminacijske karakteristike ili otpornost na UV zračenje) napravljena u cilju povećanja učinkovitosti u onesposobljavanju ljudi ili životinja, uništavanju opreme, usjeva ili okoliša.

ML8 ,Aditivi'

Supstance koje se rabe u eksplozivima za poboljšanje njihovih svojstava.

ML8, 10, 14 ,Zrakoplov'

Prometalo/vozilo s fiksnim krilima, rotirajućim krilima (helikopteri), zakretnim rotorom ili zakretnim krilom koje se kreće zrakom.

ML11 ,Automatizirani sustavi za zapovijedanje i upravljanje'

Elektronički sustavi pomoću kojih se unose, obrađuju i prenose informacije bitne za učinkovito djelovanje skupine, veće formacije, taktične formacije, postrojbe, broda, podređene postrojbe ili raspoloživih oružnih sustava. To se postiže uporabom računalne i druge specijalizirane opreme namijenjene potpori funkcijama vojnog zapovijedanja ili upravljanja organizacijom. Glavne su funkcije automatiziranih sustava za zapovijedanje i upravljanje: učinkovito automatizirano prikupljanje, čuvanje i obrada podataka; prikaz situacije i okolnosti koje utječu na pripremu i izvođenje borbenih operacija; operativni i taktički izračuni za raspoređivanje resursa između borbenih skupina ili elemenata borbenog poretka ili bojnog rasporeda u skladu s misijom ili stanjem operacije; priprema podataka za ocjenu situacije i donošenje odluka u bilo kojem trenutku tijekom operacije ili borbe; računalne simulacije operacija.

ML22 ,Temeljna znanstvena istraživanja'

Eksperimentalna ili teoretska istraživanja koja se načelno vrše za stjecanje novih znanja o fundamentalnim načelima pojava ili uočenih činjenica, koja nisu izravno usmjerena k nekom specifičnom cilju ili praktičnoj primjeni.

ML7, 22 ,Biokatalizatori'

Enzimi za specifične kemijske ili biokemijske reakcije ili ostale biološke tvari koje se spajaju s agensima za kemijsko ratovanje i ubrzavaju njihovo raspadanje.

Tehnička napomena

,Enzimi' označavaju ,biokatalizatore' za specifične kemijske ili biokemijske reakcije.

ML7, 22 ,Biopolimeri'

Biološke makromolekule kako slijedi:

- a. enzimi za specifične kemijske ili biokemijske reakcije;
- b. antitijela, monoklonalna, poliklonalna ili antiidiotipska;
- c. specijalno izrađeni ili specijalno procesirani receptori.

Tehničke napomene

1. ,Antiidiotipska antitijela' znači antitijela koja se vežu za specifična antigenska vezna mjesta drugih antitijela.

2. ,Monoklonalna antitijela' znači proteini koji se vežu na jedno antigensko mjesto, a proizvodi ih jedna kultura (skupina) stanica.

3. ,Poliklonalna antitijela' znači mješavina proteina koji se vežu na specifične antigene, a koje proizvodi više od jedne kulture (skupine) stanica.

4. ,Receptori' znači biološke makromolekularne strukture koje su sposobne vezati ligande, a njihovo vezivanje utječe na fiziološke funkcije.

ML4, 10 ,Civilni zrakoplovi'

‚Zrakoplovi‘, navedeni po oznaci na popisu objavljenih certifikata o plovidbenosti koje izdaju civilna tijela, koji lete na komercijalnim domaćim ili međunarodnim rutama ili su namijenjeni legitimnoj civilnoj, privatnoj ili poslovnoj uporabi.

ML21, 22 ‚Razvijanje‘

Odnosi se na sve faze koje prethode serijskoj proizvodnji, kao što su: projektiranje, istraživanje za potrebe projektiranja, analiza i koncepti, sklapanje i ispitivanje prototipa, proizvodne pilot-sheme, konstrukcijski podaci, postupak transformacije prototipa u proizvod, određivanje konfiguracije, integracija, nacrti.

ML17 ‚Završni elementi‘

Hvataljke, aktivni alati ili svi alati koji se pričvršćuju na prirubnicu na kraju manipulacijske ruke ‚robota‘.

Tehnička napomena

‚Aktivne alatne jedinice‘ jesu uređaji za primjenu dodatne snage, obradne ili senzorske energije na obratku.

ML 8 ‚Energetski materijali‘

Tvari ili smjese koje kemijskom reakcijom oslobađaju energiju potrebnu za potrebnu namjenu. ‚Eksplozivi‘, ‚pirotehnika‘ i ‚pogonska goriva‘ jesu potklase energetskih materijala.

ML8, 18 ‚Eksplozivi‘

Krutine, tekućine i plinovite tvari ili smjese od kojih se zahtijeva detoniranje, prilikom njihove uporabe kao primarnih, startnih ili glavnih punjenja u bojevim glavama, razornim punjenjima i drugim primjenama.

ML7 ‚Ekspresijski vektori‘

Nositelji (npr. plazmidi ili virusi) rabljeni za ubacivanje genetskog materijala u stanicu domaćina.

ML13 ‚Vlaknasti ili filamentni materijali‘

Uključuju:

- a. kontinuirane filamente;
- b. kontinuirano predivo;
- c. vrpce, tekstil, trake, prostirke;
- d. rezana vlakna, sortirana vlakna i prekrivače od koherentnih vlakana;
- e. vlati, monokristalne ili polikristalne, bilo koje duljine;
- f. pulpu od aromatskih poliamida.

ML15 ‚Cijevni pojačivači svjetlosti prve generacije‘

Elektrostatički fokusirane cijevi, koje rabe ulazna i izlazna optička vlakna ili staklenu čeonu ploču, multialkalne fotokatode (S-20 ili S-25), ali ne rabe mikrokanalne pojačivače.

ML 17 ‚Gorivna ćelija‘

Elektrokemijski uređaj koji, uporabom goriva iz vanjskog izvora, izravno pretvara kemijsku energiju u istosmjernu električnu struju.

ML22 ‚U javnoj domeni‘

To znači ‚tehnologija‘ ili ‚softver‘ koji su dostupni za javnu uporabu bez ograničenja za njihovi dalju distribuciju.

Napomena: Ograničenja u vezi s autorskim pravima ne isključuju ‚tehnologiju‘ ili ‚softver‘ od njihove uporabe ‚u javnoj domeni‘.

ML9, 19 ‚Laser‘

Sklop komponenti koje proizvode prostorno i vremenski koherentno svjetlo pojačano stimuliranom emisijom zračenja.

ML10 ,Vozila lakša od zraka'

Baloni i zračni brodovi koji uzgon ostvaruju uporabom toplog zraka ili plinova lakših od zraka kao što su helij ili vodik.

ML17 ,Nuklearni reaktori'

Uključuju dijelove i komponente koje se nalaze izravno u reaktorskoj posudi ili se na nju izravno priključuju, opremu koja kontrolira razinu snage u jezgri i komponente koje normalno sadržavaju ili nadziru primarno rashladno sredstvo reaktorske jezgre ili s njim dolaze u izravan kontakt.

ML8 ,Prekursori'

Specijalne kemikalije koje se rabe u proizvodnji eksploziva.

ML18, 21, 22 ,Proizvodnja'

Znači sve faze proizvodnje kao što su: inženjering proizvoda, izrada, integracija, sklapanje, inspekcija, ispitivanje i kontrola kvalitete.

ML8 ,Pogonska goriva'

Tvari ili smjese koje kemijskom reakcijom proizvode velike količine vrelih plinova kontroliranom brzinom radi dobivanja mehaničkog rada.

ML4, 8 ,Pirotehnika'

Smjese krutih ili tekućih goriva ili oksidatora koji, kad se zapale, prolaze kroz energičnu kemijsku reakciju kontroliranom brzinom radi dobivanja određene vremenske zadržke (u djelovanju), određene količine topline, buke, dima, vidljive svjetlosti ili infracrvenog zračenja. Piroforne tvari jesu podgrupa pirotehničkih tvari, koje ne sadržavaju oksidatore, ali se spontano pale u dodiru sa zrakom.

ML22 ,Potrebna'

Primijenjeno na ,tehnologiju', odnosi se samo na onaj dio ,tehnologije' koji je posebno odgovoran za ostvarivanje ili premašivanje kontrolirane razine performansi, karakteristika ili funkcije. Takva ,potrebna' ,tehnologija' može se dijeliti između više proizvoda.

ML7 ,Agensi za suzbijanje nemira'

Tvari koje, u očekivanim uvjetima uporabe u svrhu suzbijanja nemira, velikom brzinom u čovjeka produciraju iritaciju osjetila ili onesposobljavajuće fizičke učinke koji nestaju nakon kratkog vremena nakon prestanka izloženosti. (Suzavci spadaju pod ,agense za suzbijanje nemira'.)

ML17 ,Robot'

Manipulacijski mehanizam, koji može djelovati na kontinuiranoj putanji ili od točke do točke, može rabiti senzore i koji:

a. je multifunkcionalan;

b. je sposoban raznim pokretima u trodimenzionalnom prostoru pozicionirati ili orijentirati materijal, dijelove, alate ili specijalne uređaje;

c. sadržava, u zatvorenoj ili otvorenoj petlji, najmanje tri servo-uređaja, koji mogu uključivati i koračne motore; i

d. posjeduje mogućnost da ga ,programira korisnik' primjenom metode učenja/ponavljanja ili uporabom elektroničkog računala, koje može biti programibilni logički kontroler, npr. bez mehaničke intervencije.

Napomena: Gornja definicija ne uključuje sljedeće uređaje:

- 1. mehanizme za manipulaciju kojima se može upravljati ručno ili daljinski;*
- 2. mehanizme za manipulaciju s fiksnim sljedovima koji su automatizirani pokretni uređaji, koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen s pomoću fiksnih graničnika poput klinova ili zuba. Slijed pokreta i odabir putanje ili kutova ne može varirati i nije promjenjiv mehaničkim, elektronskim ili električnim putem;*
- 3. mehanizme za manipulaciju u slijedu mehanički upravljane koji su automatizirani pokretni uređaji, koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen pomoću fiksnih, ali prilagodljivih graničnika, kao što su klinovi i zubi. Slijed pokreta i odabir putanje ili kutova je promjenjiv u okviru fiksnog programiranog uzorka. Varijacije ili modifikacije programiranog uzorka (npr. promjena klinova ili zamjena zuba) u jednoj ili više osi kretanja postižu se samo mehaničkim djelovanjem;*
- 4. mehanizme za manipulaciju u slijedu koji nisu upravljani servo-uređajima koji su automatizirani pokretni uređaji, koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program može biti varijabilan, ali slijed se odvija samo na temelju binarnog signala od mehanički fiksiranog električnog binarnog uređaja ili pomičnih graničnika;*
- 5. dizalice za slaganje u uspravnim redovima definirane kao Kartezijanski sustav za koordinatnu manipulaciju izrađen kao sastavni dio vertikalnog skladištenja posuda i namijenjen za pristup sadržajima koji se nalaze u posudama kako bi ih se skladištilo ili uzimalo.*

ML21 ,Softver'

Skupina najmanje jednog ,programa' ili ,mikroprograma' fiksiranog na bilo kojem opipljivom (materijalnom) mediju za zapisivanje.

ML 11 ,Svemirske letjelice'

Aktivni i pasivni sateliti i svemirske sonde.

ML19 ,Kvalificiran za svemir'

Namijenjeni, proizvedeni ili potvrđeni na temelju uspješnog testiranja za rad na visinama većim od 100 m iznad površine Zemlje.

Napomena: Određivanje da je predmet ,kvalificiran za svemir' na temelju testiranja ne znači da su i ostali predmeti iz istog proizvodnog ciklusa ili iste serije modela ,kvalificirani za svemir' ako nisu pojedinačno testirani.

ML 20 ,Superprovodljiv'

Odnosi se na materijale (tj. metali, slitine ili spojevi) koji mogu izgubiti cjelokupni električni otpor (tj. koji mogu postići beskonačnu električnu vodljivost i provoditi vrlo jake električne struje bez Jouleovog zagrijavanja).

,Kritične temperatura' (ponekad se odnosi na temperaturu prijenosa) određenog ,superprovodljivog' materijala jest temperatura pri kojoj materijal gubi sav otpor na tok izravne električne struje.

Tehnička napomena

,Superprovodljivo' stanje materijala jest individualno karakterizirano ,kritičnom temperaturom', kritičnim magnetskim poljem koje je funkcija temperature ili kritičnom gustoćom struje, koja je s druge strane u funkciji i magnetskog polja i temperature.

ML22 ,Tehnologija'

Specifična informacija nužna za ,razvoj', ,proizvodnju' ili ,uporabu' određenog proizvoda. Informacija ima oblik ,tehničkih podataka' ili ,tehničke ispomoći'.

Tehničke napomene

1. ,*Tehnički podaci*' mogu biti u obliku tehničkih crteža, dijagrama, modela, formula, tablica, inženjerskih konstrukcija ili specifikacija, priručnika i instrukcija u pisanom obliku ili na drugim medijima ili uređajima kao što su diskovi, vrpce i ROM memorije.

2. ,*Tehnička ispomoć*' može biti u obliku instrukcija, vještina, obuke, radnih znanja i konzultantskih usluga. ,*Tehnička ispomoć*' može uključivati prijenos ,tehničkih podataka'.

ML 10 ,Bespilotna letjelica' (UAV)

Svaki ,zrakoplov' sposoban poletjeti i održavati upravljivi let s navigacijom bez nazočnosti čovjeka u njemu.

ML21, 22 ,Uporaba'

Uporaba, instalacija (uključujući ugradnju na licu mjesta), održavanje (provjera), popravak, remont i obnavljanje.”